

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції
23–25 квітня 2025 року

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ
ТА СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ
В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції

23–25 квітня 2025 року

ЕЛЕКТРОННЕ ВИДАННЯ

Ірпінь
2025

УДК 159.922(06)

ББК 88.5я431

А 43

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Державного податкового університету
(протокол № 17 від 26 червня 2025 р.)*

А 43

Актуальні проблеми психологічної та соціальної адаптації в умовах кризового суспільства [Електронне видання] : збірник матеріалів Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції, м. Ірпінь, 23–25 квітня 2025 року. – Ірпінь : Державний податковий університет, 2025. – 388 с. – PDF-формат ; мережеве видання ; інституційний репозитарій.
ISBN 978-966-337-767-4

У матеріалах Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми психологічної та соціальної адаптації в умовах кризового суспільства» висвітлюються теоретико-методологічні та практичні питання розвитку гуманітарного знання як складової гармонійного розвитку особистості; соціально-філософського та політичного осмислення проблем адаптації в умовах кризового суспільства: український і міжнародний досвід; соціологічного та соціально-психологічного вимірів адаптації особистості в умовах сучасного глобалізованого суспільства; соціалізації особистості як освітньої та соціально-педагогічної проблем; психолого-педагогічного забезпечення освітнього процесу: сучасні проблеми та виклики; особливості професійної освіти в Україні та світі: сучасні тенденції психологічної допомоги особистості в умовах кризового суспільства.

Зміст матеріалів віддзеркалює актуальні питання теоретичних і прикладних досліджень, спрямованих на вирішення проблем конструювання життєдіяльності особистості в контексті відновлення внутрішнього потенціалу за рахунок особистісного ресурсу.

Матеріали науково-практичної конференції розраховані на наукових працівників у галузі психології, соціології, педагогіки, професійної освіти, викладачів, аспірантів, студентів, а також на практичних психологів, соціальних педагогів, соціологів і соціальних працівників.

За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність їхні автори.

УДК 159.922(06)

ББК 88.5я431

ISBN 978-966-337-767-4

© Державний податковий університет, 2025

ЗМІСТ

МАТЕРІАЛИ УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

<i>Бенюх Олександр Григорович, Калениченко Руслан Арсенович</i> ОПТИМІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ РІЗНИХ КОЛЕКТИВІВ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	20
<i>Беняс Володимир Вікторович, Чупрій Леонід Васильович</i> СХІДНИЙ ВЕКТОР РОЗШИРЕННЯ НАТО: ВПЛИВ НА ПОЛІТИЧНУ АДАПТАЦІЮ КРАЇН ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ	24
<i>Белокопитов Нікіта Сергійович, Плоский Віталій Олексійович</i> АРХІТЕКТУРА АДАПТАЦІЇ: МОДЕЛЮВАННЯ ШКІЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА НА ЗАСАДАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА	27
<i>Білас Тарас Мирославович, Ярас Володимир Ігорович</i> КОМПЕТЕНТІСНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ: ВІД ЛЕКТОРА ДО ФАСИЛІТАТОРА НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА	29
<i>Богдановський Дмитро Ігорович, Богдановський Ігор Валерійович, Льовкіна Олена Геннадіївна</i> ПРОБЛЕМИ ЖІНОЧОЇ ЗЛОЧИННОСТІ В СУЧАСНОМУ СВІТІ.....	31
<i>Бондарев Костянтин Олегович, Руденко Микола Васильович</i> АУТЕНТИЧНІ ПРАКТИЧНІ ВПРАВИ ТА КОМАНДНА ВЗАЄМОДІЯ ЯК КЛЮЧОВІ ЧИННИКИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА	34
<i>Бондаренко Наталія Петрівна</i> ІННОВАЦІЇ У ВИЩІЙ ОСВІТІ: ПРОЄКТНЕ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ТА НАВИЧОК ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ.....	37
<i>Бондарчук Павло Сергійович</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УМОВ ДЛЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЯК ЗАПОРУКА ЗБЕРЕЖЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ АКТИВНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	39

<i>Дойков Олександр Васильович, Козакова Олена Миколаївна</i> ОСВІТНІЙ ПРОСТІР ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ	66
<i>Долгополов Сергій Юрійович, Руденко Микола Васильович</i> МЕТОДИЧНІ ВИКЛИКИ ТА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ВИЩІЙ ШКОЛІ	69
<i>Єгоров Руслан Владиславович</i> Патріотичне виховання учнівської молоді	72
<i>Жижко Олена Анатоліївна, Бельтран Галі-Олександра</i> РОЛЬ ТЕОРІЇ ЕКОЛОГІЧНОГО ПОРЯДКУ Р. ПАРКА В ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ ПРЕДСТАВНИКІВ ІНДІАНСЬКИХ ЕТНІЧНИХ ГРУП У МЕКСИЦІ	74
<i>Журавський Дмитро Олександрович</i> ЦИФРОВІЗАЦІЯ В ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНІЙ ОСВІТІ: УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД.....	78
<i>Заушнікова Марина Юріївна, Мавлюдова Меггі Аміранівна</i> ВПЛИВ ХРОНІЧНОГО СТРЕСУ НА МОЗОК	81
<i>Заушнікова Марина Юріївна, Токар Юлія Андріївна</i> РОЛЬ ПРОФЕСІЙНОЇ РЕФЛЕКСІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГА	83
<i>Іванова Олена Вячеславівна</i> ПРОФЕСІЙНА САМОСВІДОМІСТЬ ПСИХОЛОГІВ ЯК ОСНОВА ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ З ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМИ	85
<i>Іванченко Григорій Михайлович, Гетун Галина В'ячеславівна, Склярів Ігор Олександрович, Соломін Андрій Вячеславович, Гетун Сергій Юрійович</i> ДОНАВЧАННЯ МОДЕЛЕЙ ПРИХОВАНОЇ ДИФУЗІЇ: СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНИЙ ПІДХІД У ВИЩІЙ ОСВІТІ	88
<i>Івашко Юлія Вадимівна, Дмитренко Андрій Юрійович</i> ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ АРТ-ТЕРАПІЇ ДЛЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ КОМБАТАНТАМ	93

УДК 004.032.26:378.014.3

Григорій Михайлович Іванченко,
*доктор технічних наук,
професор кафедри будівельної механіки,
декан будівельного факультету
email: ivanchenko.gm@knuba.edu.ua*

ORCID 0000-0003-1172-2845;

Галина В'ячеславівна Гетун,
*кандидат технічних наук,
професор кафедри архітектурних конструкцій
email: getun.gv@knuba.edu.ua*

ORCID 0000-0002-3317-3456;

Ігор Олександрович Склярів,
*кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри металевих
і дерев'яних конструкцій,
начальник навчально-методичного відділу
Київського національного університету
будівництва і архітектури
email: skliarov.io@knuba.edu.ua*

ORCID 0000-0002-6150-5518;

Андрій Вячеславович Соломін,
*кандидат фізико-математичних наук, доцент,
доцент кафедри біобезпеки і здоров'я людини
НТТУ «КПІ» ім. Ігоря Сікорського
email: a.solomin@kpi.ua*

ORCID 0000-0002-5226-8813;

Сергій Юрійович Гетун,
*аспірант
кафедри будівельної механіки
Київського національного університету
будівництва і архітектури
email: hetun_sy-2024@knuba.edu.ua*

ORCID 0009-0001-2269-7035

ДОНАВЧАННЯ МОДЕЛЕЙ ПРИХОВАНОЇ ДИФУЗІЇ: СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНИЙ ПІДХІД У ВИЩІЙ ОСВІТІ

1. Вступ: Студентоцентризований підхід у сучасному освітньому процесі

Сучасний освітній процес у вищій школі все більше орієнтується на студентоцентризований підхід, який ставить у центр уваги потреби, інтереси та цілі студентів.

Такий підхід передбачає створення сприятливого середовища для активного навчання, де вмотивовані студенти ефективно рухаються до поставлених цілей, опановуючи широкий спектр компетенцій. Важливою складовою є набуття не лише вузькоспеціалізованих знань, але й міждисциплінарних навичок, які розширюють професійні можливості та сприяють адаптації до швидкозмінного світу технологій.

2. Цикл навчальних інтеракцій як приклад реалізації студентоцентрованого підходу

Одним із прикладів успішного застосування студентоцентрованого підходу є цикл навчальних інтеракцій, в рамках якого студенти опановують сучасні технології генерації зображень на основі штучного інтелекту. Зокрема, розглядається задача створення системи для генерації зображень будівель у певному архітектурному стилі. Для вирішення поставленої задачі використовуються моделі прихованої дифузії (*Latent Diffusion Model*, або *LDM*), які є потужним інструментом для генерації високоякісних зображень. Оскільки навчання таких моделей з нуля потребує значних обчислювальних ресурсів та великих обсягів даних, ефективним є застосування методу низькорангової адаптації (*Low-Rank Adaptation*, або *LoRA*), який дозволяє тонко налаштувати вже існуючі *LDM* на специфічні дані, додаючи лише невелику кількість параметрів. Це значно скорочує час та ресурси, необхідні для адаптації моделі.

3. Цілі та завдання навчального циклу: Багатовимірність компетенцій

Однак метою циклу навчальних інтеракцій є не лише ознайомлення студентів з методом *LoRA* та його успішне застосування для тонкого налаштування *LDM*. Цей процес спрямований на досягнення ширшого спектра освітніх цілей, а саме:

- **Опанування інструментарієм генеративних моделей:** Студенти набувають практичних навичок роботи з генеративними інструментами на основі *LDM*, що є цінною компетенцією для майбутніх архітекторів та будівельників. Це дозволяє їм використовувати сучасні технології для архітектурних візуалізацій, швидкого прототипування, створення креативних концепцій та інших професійних завдань.

- **Глибинне розуміння принципів роботи нейромереж:** У процесі роботи над проектом студенти знайомляться з внутрішньою структурою нейромереж, основними поняттями та термінологією (функція втрат, приховані шари, зворотне розповсюдження похибки тощо). Це сприяє формуванню фахової компетентності в галузі штучного інтелекту, що є надзвичайно важливим в епоху стрімкого розвитку цих технологій.

- **Контроль процесу навчання та критичне ставлення до результатів:** На прикладі концепції валідаційного датасету демонструється, як контролюється процес навчання моделі, як виявляється «перенавчання» (*overfitting*) та як взагалі необхідно контролювати результати роботи нейромереж. Це формує у студентів правильне, критичне, наукове ставлення до феномену комп'ютерного навчання та взаємодії людини і штучного інтелекту, що дозволяє уникнути сліпого захоплення технологією та сприяє її усвідомленому використанню.

• **Розвиток математичної компетентності:** Студенти мають можливість побачити спорідненість математичного апарату, що лежить в основі LDM, та знайомими їм дисциплінами (лінійна алгебра, тензорне числення тощо). Це сприяє усвідомленню практичного застосування математичних знань та підвищує їхню компетентність у цій складній сфері.

• **Стимулювання інноваційного мислення:** Елегантність та ефективність методу *LoRA* надихає студентів на пошук нестандартних та проривних рішень у будь-якій професійній діяльності. Ключовим елементом циклу інтеракцій є те, що підведені до межі наукових і технологічних проблем за темою семінару, студенти повинні самостійно перевинайти і здійснити відповідні наукові відкриття.

• **Інтеграція знань та новий погляд на професійну сферу:** Дослідження архітектурних стилів у контексті задачі генерації зображень дозволяє студентам по-іншому поглянути на знайомі аспекти своєї професійної сфери, з якими вони стикалися в інших курсах (наприклад, історії архітектури). Застосування цих знань для вирішення несподіваної та інноваційної задачі стає для них цікавим викликом. Це не лише дає можливість проявити свою обізнаність в історії архітектури, а й стимулює до поглиблення знань у цій сфері, розгляду її проблематики під новим, технологічним кутом зору. Такий міждисциплінарний підхід розширює професійний кругозір та сприяє формуванню цілісного розуміння фахової галузі.

• **Опанування сучасними програмними інструментами:** Практична робота здійснюється в середовищі *StabilityMatrix*, яке надає доступ до найпотужніших LDM та забезпечує консистентність процесу розробки. Це дозволяє студентам набути навичок роботи з сучасними інструментами, що використовуються в професійній сфері.

• **Загальний розвиток особистості та професійних якостей:** Курс сприяє розвитку, навчанню та професійній творчості студентів. Він зацікавлює їх у суміжних та нестандартних для основної спеціальності сферах знань, демонструючи користь від їх вивчення. Це стимулює дух здорової конкуренції, підвищує впевненість у власних силах, а також сприяє розвитку навичок командної роботи та колаборативних активностей.

На рис. 1 подано освітню траєкторію проєкту. Для ілюстрації результатів навчання і роботи розробленої системи використані зображення із статті [2], що демонструють приклади генерації будівель у різних архітектурних стилях за допомогою тонко налаштованих LDM.

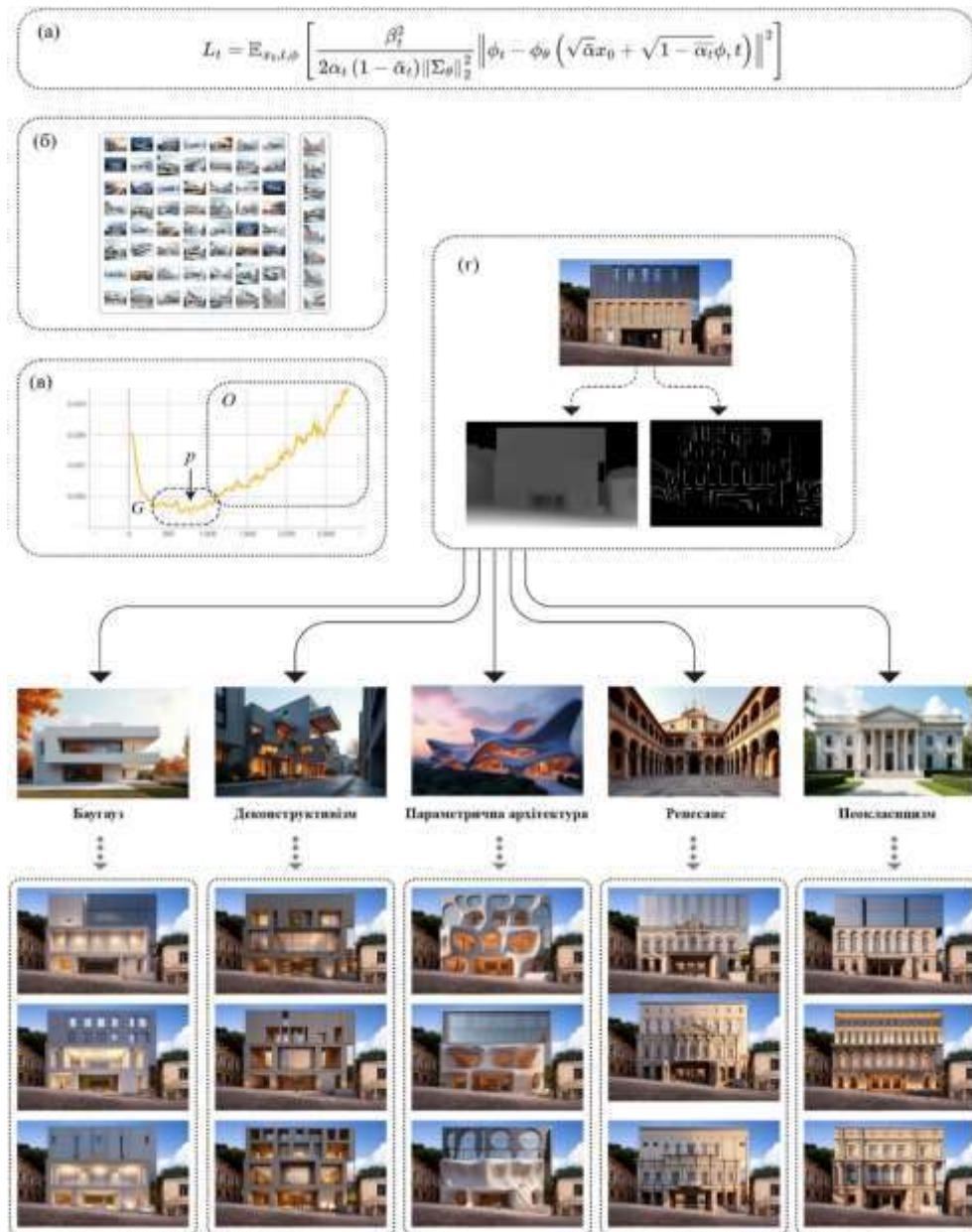

Рисунок 1 – Загальна схема блоків семінару: від математичного апарату (а) через підготовку навчальних даних (б) і тренування моделі (в) до застосування (г)

Висновки

Запропонований студентоцентрикований підхід до навчання, що реалізується через цикл навчальних інтеракцій з використанням методу LoRA для тонкого налаштування LDM, є ефективним інструментом для формування широкого спектра компетенцій у студентів. Він не лише дозволяє опанувати сучасні технології штучного інтелекту, але й сприяє розвитку критичного мислення, математичної компетентності, розширенню культурного горизонту та формуванню навичок роботи з інноваційними інструментами. Такий підхід відповідає сучасним вимогам до вищої освіти та готує студентів до успішної професійної діяльності в умовах швидкозмінного світу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ромбах Р., Блаттманн А., Лоренц Д., Ессер П., Оммер Б. High-Resolution Image Synthesis with Latent Diffusion Models. *IEEE / CVF Conference on Computer Vision and Pattern Recognition (CVPR)*, New Orleans, LA, USA, 2022. pp. 10674–10685. DOI 10.1109/CVPR52688.2022.01042 (Сполучені Штати Америки).
2. Застосування нейромереж в архітектурі будівель і оптимізація для цього моделей прихованої дифузії / Гетун Г. В., Іванченко Г. М., Склярів І. О., Соломін А. В., Гетун С. Ю. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. 2025. Вип. 71. С. XXX. DOI XXXX (Україна).
3. Application of the low-rank adaptation method on the example of fine-tuning a latent diffusion model / Іванченко Г. М., Гетун Г. В., Склярів І. О., Соломін А. В., Гетун С. Ю. *Опір матеріалів і теорія споруд*. 2025. Вип. 114. С. XXX. DOI XXXX (Україна).
4. Mathematical model of the stress-strain state of multilayered structures with different elastic properties / Іванченко Г. М., Гетун Г. В., Безклубенко І. С., Соломін А. В., Гетун С. Ю. *Опір матеріалів і теорія споруд*. 2024. Вип. 112. С. 131–138. URL : <http://omtc.knuba.edu.ua/> DOI:10.32347/2410-2547.2024/112 (Україна).
5. Ху Е. Дж., Шен Ю., Волліс П., Аллен-Чжу З., Лі Ю., Ван С., Чен В. LoRA: Low-rank adaptation of Large Language Models. *arXiv preprint arXiv:2106.09685*. 2021. URL : <https://doi.org/10.48550/arXiv.2106.09685>
6. Плоский В. О., Гетун Г. В., Віроцький В. Д. Архітектура будівель та споруд. Книга 3. Історія архітектури та будівництва : підручник для вищих навчальних закладів. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : Ліра-К, 2016. 816 с. : іл. (Україна).
7. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
8. Положення про організацію навчального процесу Київського національного університету будівництва і архітектури.
9. Руденко М. В., Красильник Ю. С., Корчова Г. Л. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. Київ : КНУБА, 2022. 296 с. 28.
10. Красильник Ю. С., Корчова Г. Л., Руденко М. В. Методика проведення навчальних занять в умовах дистанційного навчання : навч. посіб. Київ : КНУБА, 2021. 156 с.
11. Красильник Ю. С., Корчова Г. Л., Руденко М. В. Педагогіка : навч. посіб. Київ : КНУБА, 2020. 164 с.

Наукове електронне мережеве видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ
АДАПТАЦІЇ В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА**

*Збірник матеріалів
Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції*

23–25 квітня 2025 року

Укладачі: *Р. А. Калениченко,
І. О. Петухова*

Відповідальний за випуск: *Н. Б. Добрянська*

Верстка: *Д. П. Завальницька*

*Друк. арк. 22,4
Замовлення № 1147*

*Підготовлено до друку науково-організаційним відділом
Державного податкового університету
08205, вул. Університетська, 31, м. Ірпінь, Київська область, Україна*

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготовників
і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК № 7669 від 20.09.2022*